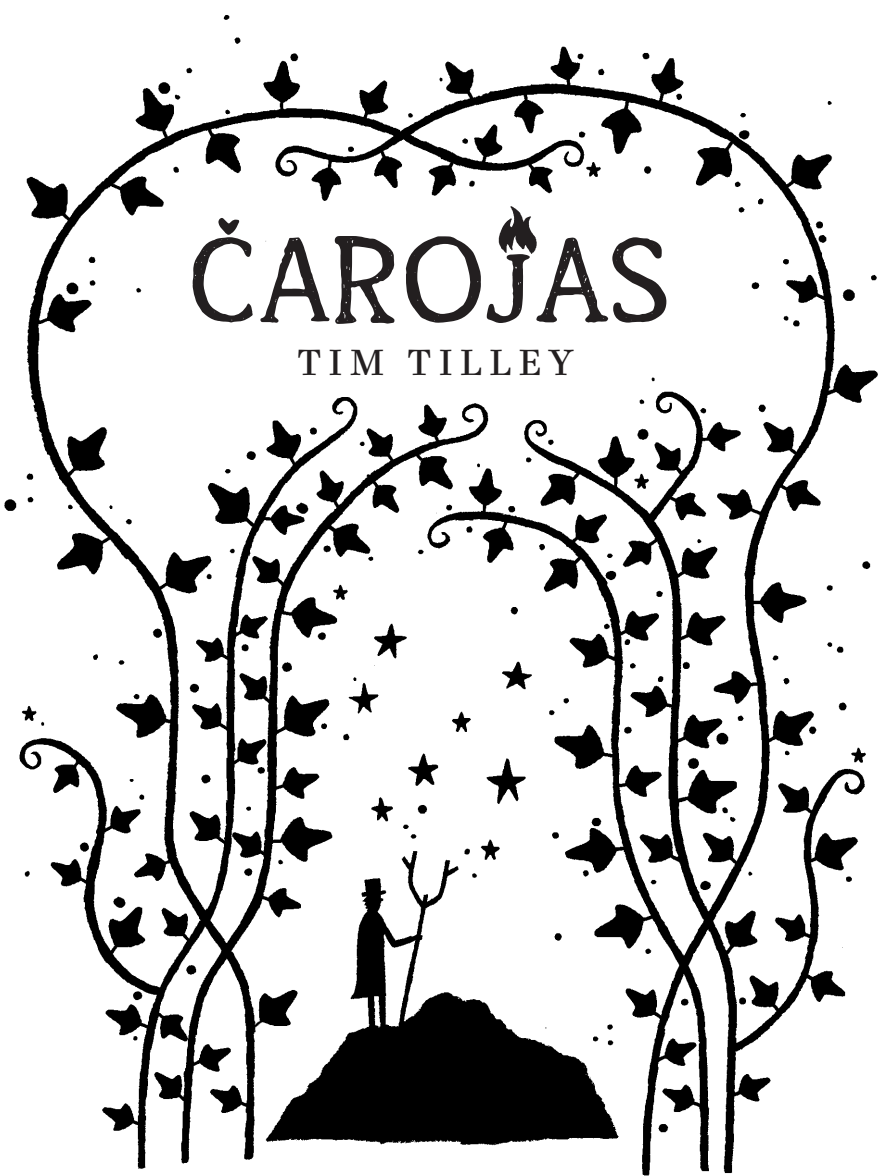


ČAROJAS

TIM TILLEY



Z ANGLIČTINY PŘELOŽILA DOMINIKA KŘEŠŤANOVÁ

ARGO

TIM TILLEY
ČAROJAS

Z anglického originálu *Harklights*, vydaného
nakladatelstvím Usborne Publishing Ltd. roku 2021,
přeložila Dominika Křestanová.

Ilustrace Tim Tilley.

Grafická úprava a sazba Martin Radimecký.

Odpovědná redaktorka Alena Pokorná.

Korektorka Marcela Blažková.

Technická redaktorka Alexandra Švolíková.

Vydalo nakladatelství Argo, Milíčova 13, 130 00 Praha 3,

argo@argo.cz, www.argo.cz,

roku 2023 jako svou 5 238. publikaci.

Vytiskla tiskárna Těšínské papírny.

Vydání první.

ISBN 978-80-257-4135-1

Aktuality o našich knihách pro děti a mládež
můžete sledovat na www.facebook.com/mensiArgo

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod KOSMAS

sklad: Za Halami 877, 252 62 Horoměřice

tel.: 226 519 383, fax: 226 519 387

e-mail: odbyt@kosmas.cz

www.firma.kosmas.cz

Knihy je možno pohodlně zakoupit
v přátelském internetovém knihkupectví www.kosmas.cz

Otcově památce.
Tvoje slunce svítí dál.

Vřesová pláň

Rozražená skála

rokle

konec lesa

starý důl

Sovi pěšinka

Šedé jezero

CHRANIBORSKÝ
LES

Jestřábí ostroh

Jelení pěšinka

Králičí kolonie

hory

Bukový sráz

Jestřábí pěšinka

Králičí pěšinka

Čarostrom

Dubina

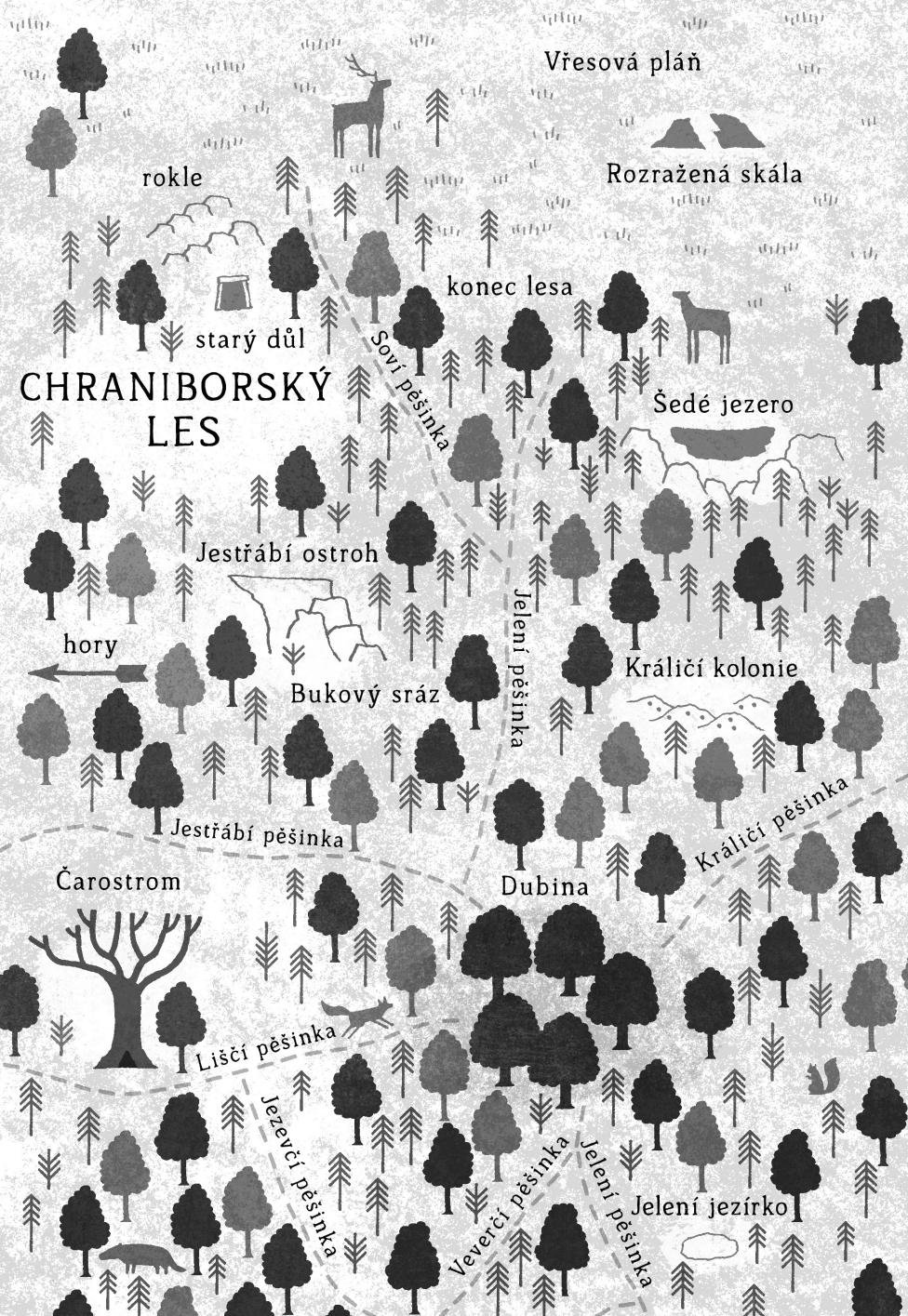
Liščí pěšinka

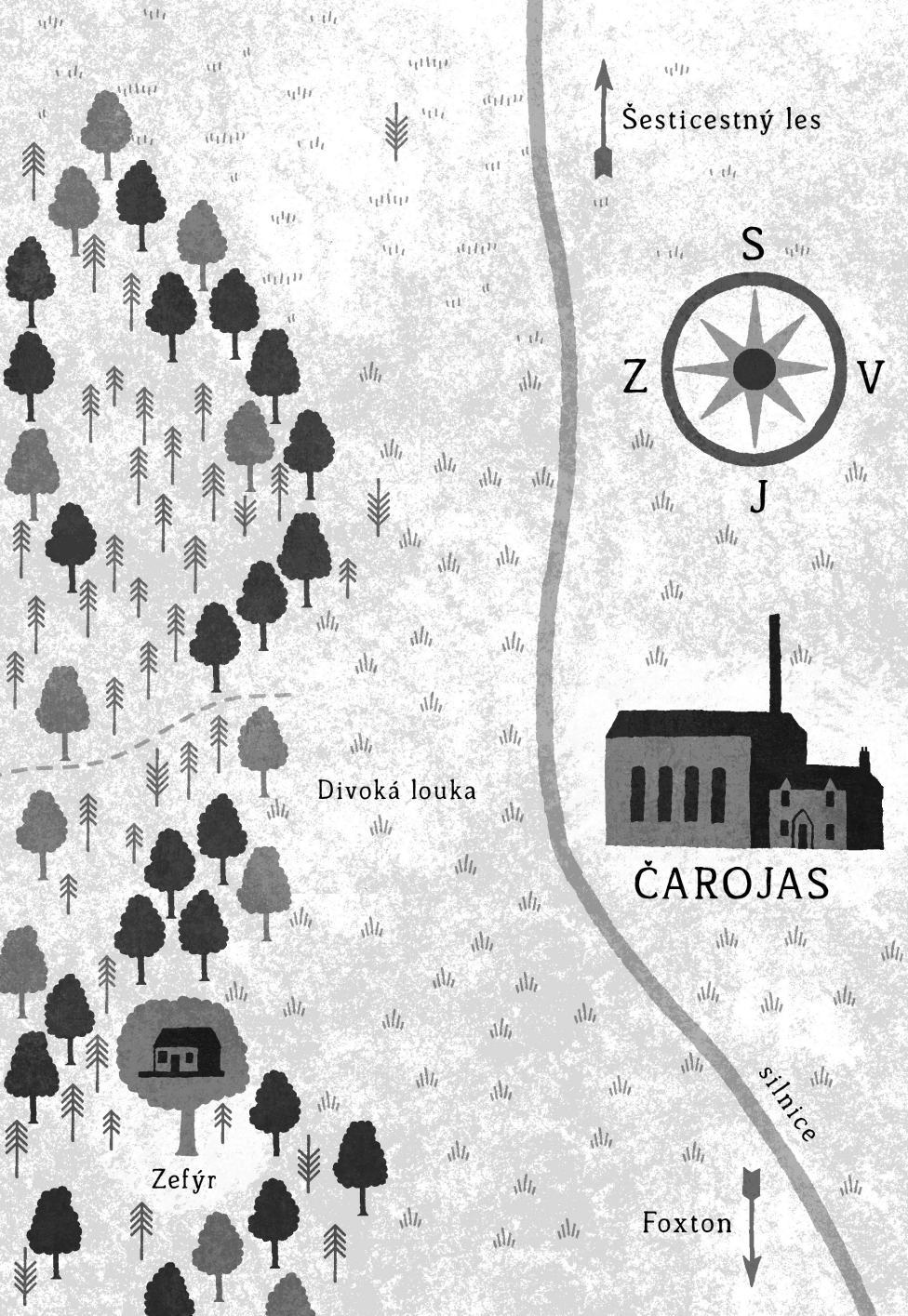
Jezevčí pěšinka

Veverčí pěšinka

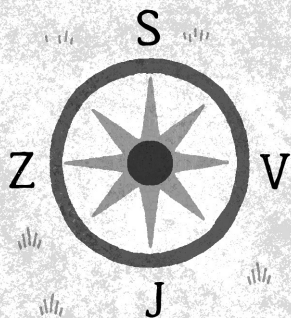
Jelení pěšinka

Jelení jezírko





Šesticestný les



Divoká louka



ČAROJAS

Zefýr

silnice

Foxton



KAPITOLA 1

NOVÝ SIROTEK

Blíží se babizna Mizerová. Čekáme, co se bude dít, našponovaní jako péro hodin. Jestli uslyšíme, kdo bude potrestaný, nebo jestli k nám přibude nový sirotek. Šroubek vyskočí ze sedadla, když do jídelny napochoduje babizna ve svém obvyklém dokonale střiženém černém sáčku a sukni až na zem. Šedé vlasy má sčesané v týle do drdolu. Nese si rákosku. V patách se jí drží malý klučik.

Přestanu zadržovat dech a povzdechnu si.

Je to nový sirotek.

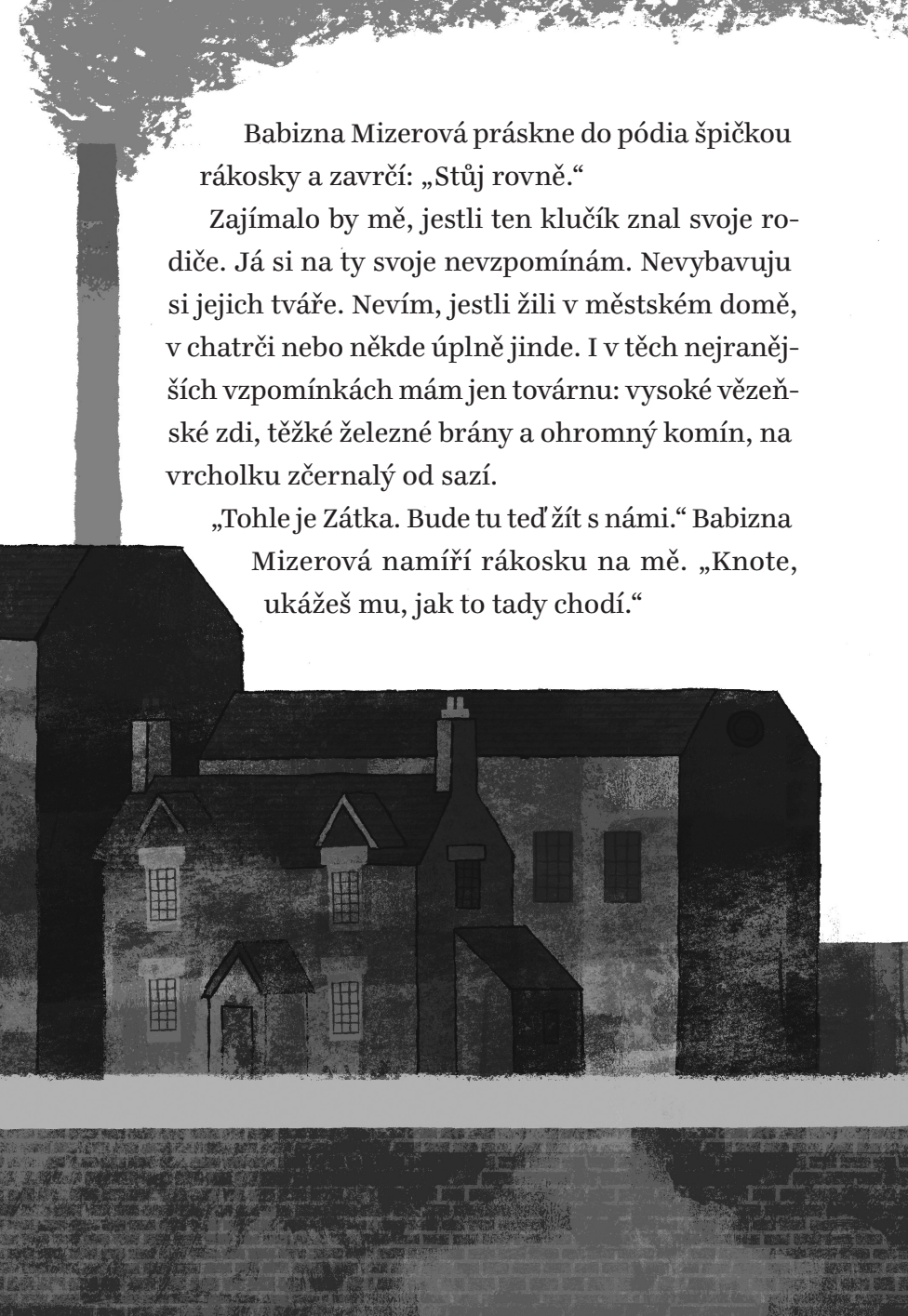
Klučik vypadá vyděšeně. Má už na sobě šedé oblečení, jaké nosíme my všichni. V ruce mu chrastí černožlutá krabička univerzálních sirek Čarojas. Babizna Mizerová dává takovou krabičku každému novému sirotkovi. Tvrdí, že je to dárek, krabička, kam za něj naskládal sirky někdo jiný.

Většina z nás říká slečně Moserové babizna Mizerová, když nás neslyší. Říkáme jí tak proto, že kdykoli k nám přijde nový sirotek, ze všeho nejdřív ho připraví o jméno a dá mu nějaké nové.

Babizna Mizerová nosí na palci kovový chránič, který vypadá jako součást rytířského brnění. Nosí ho pořád, i když doopravdy ho potřebuje, jen když střílí z kuše.

Kluk stoupá po schůdcích na pódium a sirky v jeho krabičce chřestí.





Babizna Mizerová práskne do pódia špičkou rákosky a zavrčí: „Stůj rovně.“

Zajímalo by mě, jestli ten klučík znal svoje rodiče. Já si na ty svoje nevzpomínám. Nevybavuju si jejich tváře. Nevím, jestli žili v městském domě, v chatrči nebo někde úplně jinde. I v těch nejranějších vzpomínkách mám jen továrnu: vysoké věžeňské zdi, těžké železné brány a ohromný komín, na vrcholku zčernalý od sazí.

„Tohle je Zátka. Bude tu teď žít s námi.“ Babizna Mizerová namíří rákosku na mě. „Knote, ukážeš mu, jak to tady chodí.“

Sevře se mi žaludek. Z toho by mohl koukat další výprask. Když se zvedám z lavice u jednoho z dlouhých stolů, Maceška mě šfouchne do lokte. „Vsadím se, že nevydrží ani půl dne.“

„To se uvidí.“ Doufám, že se plete. Jinak by to byl už třetí sirotek v řadě, co byl pryč, než bys řekl švec, a já bych zase pracoval vedle prázdné stoličky.

Jdu si pro Zátku. Je mu odhadem nějakých sedm osm let. Kůži má bledou jako papír, takže vypadá, jako by žil někde ve sklepeš nebo v přístřešku na uhlí. Než mu uvolním místo na lavici vedle sebe, pořád chřestí tou krabičkou.

„Sebrala ti všechny tvoje věci, vid’?“ zašeptám.

Klučik přikývne.

„To dělá každému. Já jsem Knot.“

Po pár minutách se rozletí dveře z kuchyně a objeví se Zámek. Tlačí před sebou vozík s prázdnými miskami a mosaznou várnici na čaj. Zámek je nejstarší sirotek v továrně a dělá babizně Mizerové asistenta. Na bradě má strniště tak tvrdé, že o něj může zapalovat sirky. Někdy je pro zábavu cvrkná po nás, co balíme. Nesnášíme ho skoro stejně jako babiznu Mizerovou.

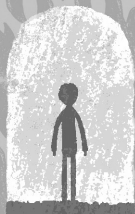
Tlustou rukou popadne misku a druhou otočí mosazným kohoutkem. Do misky vychrstne proud žmolkovité našedlé tekutiny.

Zátka zírá na plnou misku.

„Ovesná kaše,“ řeknu. „Dostáváme ji ke každému jídlu. Není to až tak hrozné. Nemá žádnou chuť, takže si můžeš představovat libovolnou příchuť. Hlavně nesmíš nechávat zbytky, jinak bude zle.“ Ukážu hlavou na Zámka, který rozdává plné misky a do každé ještě kápne z velké láhve cosi hnědého. „A to je medicína. Dávají nám ji, abychom zůstali zdraví.“

Babizna Mizerová a Zámek kaši nejedí. Sedí u stolu na vyvýšeném pódiu a cpou se pečenými kuřaty, krůtami a kachnami, klobásami a slaninou, kusy hovězích nebo jehněčích pečení a pečenými bramborami s hustou omáčkou. Jako dezert si dávají čerstvé vdolečky, jablečné koláče s vanilkovým krémem, bábovky, švestkové koláče, koláčky s melasou nebo marmeládou a žemlovku. O jídlo se nikdy s nikým nedělí a nedávají nám ani zbytky, i když toho po nich zůstává spousta.

Po večeri babizna Mizerová odvelí mě a Zátku do své pracovny a ostatní zatím Zámek odvede nahoru. Babizna odemkne dveře a postrčí nás dovnitř.



V kanceláři je jako obvykle čisto a pořádek. Na stole neleží žádné papíry. Je na něm jen kolébka na sušení inkoustu, petrolejová lampa a šuplík, který babice vytáhla ze stolu. Je v něm všechno možné – nářadí, součástky ke strojům, kolečka a pérka ze starých kapesních hodinek, mosazné objektivy k fotoaparátům a spousty dalších krámů. Podle těchhle věcí nám dává jména.

Skleněný zvon je pořád na místě, na krbové římse vedle mechanických brouků, které babizna Mizerová ráda vyrábí. Ti brouci jsou něco nepředstavitelného, něco, co by mělo existovat jen

v napsaných příbězích nebo ve fantazii. Ona je ale doopravdy dělá, nechápu jak, a oni teď drncivě cupitají po kanceláři.

Pod skleněným zvonem je miniaturní mužíček velký sotva jako dvě krabičky od sirek postavené na výšku na sebe. Je oblečený do šatiček pro panenku a leží na posteli ze suchého mechu a listí. Má kožovitou, tuhou pleť, trochu jako rukavice, a zavřené oči.

Zátka si ho všimne a reaguje stejně jako každý nový sirotek, se směsí odporu a fascinace. Přešlápne a mlčky sleduje, jak babice Mizerová odemyká jeden ze spodních šuplíků.

„Tumáš, to je tvoje,“ vyštěkne a podá mu tenkou vlněnou deku, popelavě šedou jako její vlasy a jako naše oblečení. Jediné, co má v Čarojasu nějakou barvu – kromě modřin –, je krvavě rudá rtěnka babizny Mizerové.

„A ještě tohle,“ dodá a vrazí mu do ruky bílou křídu. „Každé dva týdny dostaneš novou, a Maceška ti dá obrázky z novin.“ Zvedne koutek úst do křivého úsměvu. „Pomůže ti to pamatovat si, po čem se ti stýská.“

Zátka po mně zmateně šlehne pohledem.

Snažím se tvářit povzbudivě. Do kanceláře se protáhne Škrabák, ohromný černý kocour babizny

Mizerové, a vyskočí na stůl. Babizna ho začne rukou s kovovým palcem hladit. Je jediná, koho kocour nerozdrásá do krve, když na něj sáhne.

„Tak, to je všechno,“ štěkne babizna. „Můžete jít.“

V půlce cesty po hlavním schodišti do patra se zastavím před zarámovanou vitrínkou plnou motýlů. Vedle ní je fotografie muže v brýlích s šedými šestiúhelníkovými skly a holčičky, která vypadá nešťastně. „Není opravdový, aby sis nemyslel, ten mužiček pod skleněným zvonem. Je vymyšlený, jako ta víla, co prodává mýdlové vločky, nebo Skřítek nápojníček, co prodává citronádu.“

Ukážu Zátkovi koupelnu a pak ho odvedu do ložnice. Tiskne si na prsa svou deku a rozhlíží se po holých, křídou počmáraných prknech podlahy.

„Žádné postele tu nemáme,“ povídám mu a ukážu na křídou nakreslené obdélníky, které naznačují, kde by jednotlivé postele stály. „Spíme na zemi. Zvykneš si na to. Stejně jako na smrad směsi na sirky.“

Maceška sedí na jediné židli v ložnici. Ostatní sirotci polehávají kolem ní na svých dekách. Narovná se, aby vypadala ještě vyšší, a přitáhne si deku kolem ramen. Pak vytáhne z kapsy několik stránek novin *Imperiální listy* a rozloží je. Každý týden dostává

staré noviny na čtení. Vyrovná stránky do řady na podlahu ložnice, dělí se s námi o obrázky, jako by to byly bonbóny. Někteří z nás sbírají fotky milých lidí a představují si, že je to jejich máma s tátou, nebo se snaží najít někoho, kdo je podobný jejich skutečným rodičům, kteří je opustili. Někdo si je kreslí křídou na podlahu a usíná v jejich náruči, jenže ráno je z rodičů jen pár prašných šmouh.

Maceška při světle svíčky předcítá. „Přípravy na Imperiální oslavy v Křišťálovém paláci v Londýně jsou v plném proudu.“

„Oslavy?“

„V Křišťálovém paláci?“ ozývají se hlasy.

Maceška přikývne. „Bude se slavit králova korunovace. Představte si, kdybychom tam jeli? Bude tam elektrická železnice, říšský pěvecký sbor a kopie parlamentních budov z celého britského impéria!“

Snažím se nedat najevo, jak mě ta zmínka o kopiích zaujala.

Šroubek přestane kreslit zlomenou křídou na podlahu oko. „Nikdy by nás tam nepustila,“ hlesne sklesle. Nemá rád vymyšlení. Věří jen tomu, o čem se může přesvědčit, například že Maceška čte z nás všech nejlíp,